

Muz 1199

HONVÉD GK. TANEZRED PARANCSNOKSÁG.

ZMKA. TUD. KÖNYVTÁR

ARCHIVUM

Lelt. sz.: 1434

ELLENŐRIZVE 1975.

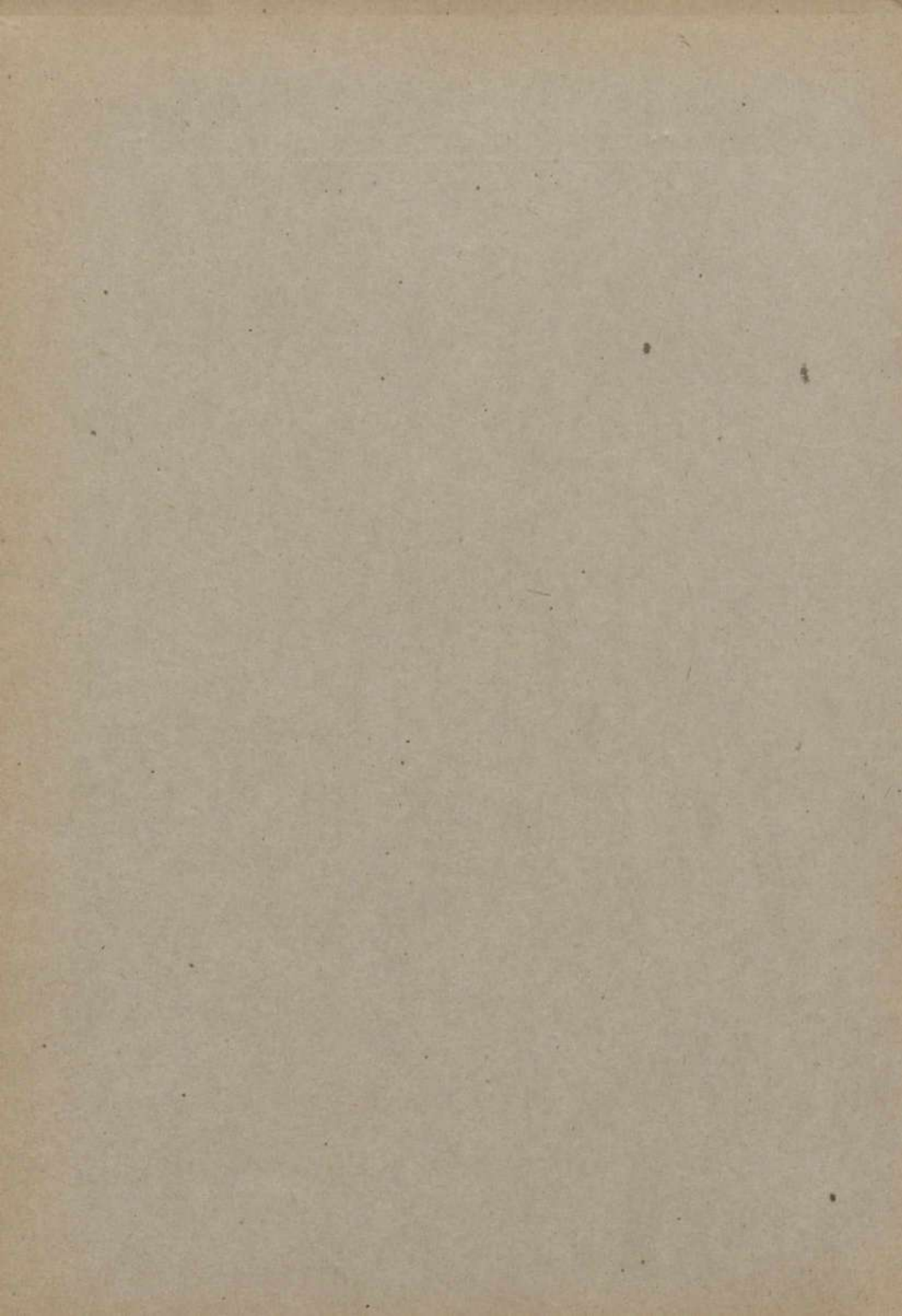
eltározva 2010

**A GÉPKOCSIZÓSZOLGÁLAT
ELLÁTÁSA A M. KIR. HONVÉDSÉG
GÉPKOCSIZÓ ALAKULATAINÁL
(TANULMÁNY.)**

BUDAPEST, 1944. JANUÁR HÓ.

1798

1798/Kt - 1944

Muz 1199

M. KIR. 101. HONVÉD GK. TANEZRED PARANCSNOKSÁG.

**A GÉPKOCSIZÓSZOLGÁLAT
ELLÁTÁSA A M. KIR. HONVÉDSÉG
GÉPKOCSIZÓ ALAKULATAINÁL
(TANULMÁNY.)**

KIDOLGOZTA:

MOLNÁR GYULA

M. KIR. EZREDES.

Szolg. lelt. 523.

BUDAPEST, 1944. JANUÁR HÓ.

TARTALOMJEGYZÉK.

- I. Fejezet.* Általános tagozódás.
- II. Fejezet.* Szabályzatok.
- III. Fejezet.* Részletes tagozódás.
1. Gépkocsizó kiképzés.
  2. Csapatgépjárműanyaggazdálkodás.
- IV. Fejezet.* A gépkocsizó szolgálat végrehajtó közgei.
1. A gépkocsizó kiképzésnél.
  2. A csapat gjmü. anyaggazdálkodásánál.
  3. Gk. javító üzemenknél és szertáraknál.
- V. Fejezet.* A gépkocsizó szolgálat ellátása a csapatoknál.
- VI. Fejezet.* A gk. javító szolgálat.
1. A gk. javítás központi szerve.
  2. Gépjárművek nagy- és középjavítása.
  3. Gépjárművek kisjavítása és karbantartása.
  4. Személyzet.
- VII. Fejezet.* Gk. személyzet kiképzése.
1. Csapat feladat.
  2. Gk. tanezred feladata.
  3. Műegyetem.
  4. Összefoglalás.
- VIII. Fejezet.* Gépjárműanyagi szolgálat.

I. FEJEZET.

Általános tagozódás.

A gépkocsizó szolgálat:

(1. melléklet)

1. gépkocsizó kiképzésre,
2. gépjármű-anyaggazdálkodásra tagozódik.

A gépjármű-anyaggazdálkodásban megkülönböztetünk:

- a) csapat gépjármű-anyaggazdálkodást,
- b) hdt. és ezekkel egyenlő rendeltetésű gk. javító műhelyek, továbbá központi üzemek (központi gk. javító műhely, gépkocsiszertár) gépjármű-anyaggazdálkodását.

II. FEJEZET.

Szabályzatok.

(1. melléklet)

1. *A gépkocsizó kiképzést* a H. M. 58.143/el. 4. vkf.—1942. sz. rendeletével kiadott „**Gépkocsizó kiképzés**” c. segédlet.

2. *a gépjármű-anyaggazdálkodásnak* a **G—54. Anyaggazdálkodási utasítás** az alapvető szabályzata, mely mind a gépkocsizó csapatok, mind a gk. javító műhelyekre és központi üzemekre egyaránt érvényes, továbbá

3. *a csapat gépjármű-anyaggazdálkodás** mikénti végrehajtását

a G—54. IX/a függelék

a G—10. VI. fejezet (Átalány)

a G—36. jelz. ut.

az E—21. gjm. szolgálati utasítás,

---

* Összefoglalva a „Gépjármű-anyaggazdálkodás” című tansegédlet tartalmazza.

4. a hdt. és közp. gk. javító műhelyeknél, valamint a gk. szertárnál a gépjármű-anyaggazdálkodás mikénti végrehajtását

a G—54. anyaggazdálkodási utasítás és annak

a G—54.a. függeléke szabályozza.

III. FEJEZET.

Részletes tagozódás.

1. Gépkocsizó kiképzés.

A gépkocsizó kiképzésnek a „Gépkocsizó kiképzés” c. segédlet szerinti tagozódását a 2. melléklet;

az egyes kiképzés tagozódását a 3. melléklet;

a gépjárművek kötetelékben való vezetésének kiképzési menetét a 4. melléklet;

a gk. sport tagozódását az 5. melléklet tünteti fel és teszi áttekinthetően szemléltetővé.

2. A csapat gépjármű-anyaggazdálkodás.

Tagozódását a 6. melléklet ismerteti részletesen.

IV. FEJEZET.

A gépkocsizó szolgálat végrehajtó közegei.

1. A gépkocsizó kiképzésnél:

(7. melléklet)

- a) a kiképzésért felelős csapat pk.
- b) a gjm. szakértő,
- c) a gjm. vezető oktató (ti-ek, thtts-ek és tisztetek) és a szükséges segédoktatók.
- d) gjm. vezetők.

2. A csapat gjm. anyaggazdálkodásánál:

(7. melléklet)

- a) számadótest pk.
  - b) gjm. anyaggondozó tiszt és segédközegei (8. melléklet)
  - c) anyagszámadó,
  - d) gjm. anyagkezelő tisztek és azok segédközegei
- (9. melléklet) (ht. gk. mű. thts-ek, tsz. gk. mű. ts-ek és szükséges szerelők és szakmunkások)
- e) a kiképzett gépjárművezetők.

3. Gk. javító üzemeknél és szertáraknál:

(10. melléklet)

- a) műhely pk., mint számadótest pk.,
  - b) műszaki hivatal
  - c) átvételi osztály
  - d) műhely osztály
  - e) anyagszámadó
  - f) raktárosztály
  - g) művezetők (gk. mű. thts-ek)
  - h) csoportvezetők (gk. mű. tisztetek)
  - i) szakmunkások és
  - j) tanoncok.
- } vezetői (mérnökök, szertisztek,
gk. mű. tisztviselők)

V. FEJEZET.

A gépkocsizó szolgálat ellátása a csapatoknál.

Az eredményes gépkocsizó kiképzést csak akkor tudjuk biztosítani, ha a csapatok a gépkocsizó kiképzésbe bevonják a gk. mű. személyzetet, viszont helyes gépjármű-anyaggazdálkodás csak akkor lehetséges, ha az anyaggazdálkodás végrehajtásában a kiképzett csapat gk. személyzete is résztvesz.

A gk. kiképzéshez a „Gépkocsizó kiképzés” c. segédlet szerint szükségünk van a gjm. szakértőre, gjm. oktató tisztekre, oktató thts-ekre, tisztetekre;

A *gjm. anyaggazdálkodáshoz* pedig szükségünk van *gjm. anyaggonndozó és anyagkezelő tisztekre, gk. mű. thtts-ekre, gk. mű. tisztesekre és különféle gk. szerelőkre.* (Lásd 8. és 9. mell-et.)

A *csapat gjm. anyaggazdálkodás* azonban az előbb elmondottakon felül csak akkor lehet eredményes, ha a *gk. alakulatok, gépkocsizó osztályokig* bezárólag a *csapat gk. javító műhellyel* (lásd: 8. melléklet) és a *gk. javító üzemhez* szükséges *gk. mű. személyzettel és felszereléssel;*

továbbá, ha a *gépkocsizó alosztályok* (*gk. anyagkezelő alok*) pedig *gjm. anyag kezeléséhez* szükséges *gk. mű. szakszemélyzettel* (lásd: 9. mellékletet) **rendelkeznek.**

A *csapat gjm. anyaggazdálkodást vezető gjm. anyaggonndozó tisztnak*, ki egyben kiképzés szempontjából *gépjáromű szakértő tiszt is*, a *Gk. kik. segédlet 11. §-ban* leírt követelményeken felül nagy gyakorlati tapasztalattal rendelkező tisztnak kell lenni. E szolgálatának ellátásához *segédszemélyzetre* van szüksége, kik egyrészt a *gk. anyagi, javító és anyaggazdálkodásnál*, másrészt a *gk. kiképzésnél* *segédkeznek.* A *gjm. anyaggonndozótiszt* közegeit a 8. *melléklet* tünteti fel.

A *gépkocsizó alosztályok gjm. anyaggazdálkodását* és a *gk. kiképzést az alosztály parancsnokok saját maguk, vagy igen ritka esetben az általuk megbízott gk. anyagkezelő tisztek* vezetik. Ezeknek a szükséges szakközegeiket a 9. *melléklet* tünteti fel.

Az előzőekben elmondottak szerint leszögezhetjük, hogy

a) a *gk. alosztályoknál* (9. *melléklet*) minden *tiszt. thtts., és tiszt* legyen tájékozott a *gk. kiképzésben* és a *gjm. anyaggazdálkodásban.* De legyen minden egyes *gk. alosztálynál*, ha nem a *szd. pk.,* akkor egy *oktatói képesítéssel is rendelkező alantos tiszt — beosztott tiszt — a gjm. anyagkezelője.* Legyen továbbá egy *gk. oktató thtts. képesítéssel rendelkező gk. mű. thtts. és 2 gk. segédoktatói képesítéssel rendelkező gk. mű. tsz. ts. is.*

b) *Osztály erősségű gk. alakulatoknál* (8. *melléklet*) legyen egy *gk. szakértői képesítéssel bíró, nagy gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező, magasabb rendfokozattal bíró idősebb gjm. anyaggonndozó tiszt, egy gk. oktatói képesítéssel is rendelkező gk. szertiszt (gk. mű. tv.), mint a csapat gk. javító műhely vezetője: egy gk. mesteroktatói képesítéssel rendelkező gk. mű.*

thtts., mint csapat gk. javító műhely műmestere: egy gk. oktatói thtts-i képesítéssel bíró gk. mű. thtts., mint gk. anyagraktár vezetője és 3 gk. segédoktatói képesítéssel bíró gk. mű. ts., melyek közül kettő a műhelyben, mint szerelő csop. vezető és egy, mint üzemanyag ts. a gk. anyagraktárban nyerne beosztást.

Az 1., 7., 8. és 9. mellékletből és ezekhez fűzött előbbi ismertetésből kitűnik, hogy a csapat feladata egyrészt a **gk. kiképzés**, másrészt a **csapat gjm. anyaggazdálkodás**. E két ténykedés egymástól el nem választható. A személyek is egy és ugyanazon személyek. A kiképzésért felelős csap. pk. egyben számadótest pk. A gakti. egyben gjm. szakértő tiszt. A gjm. vezető oktató tisztek gjm. anyagkezelő tisztek. Segédközegek egyrészt a kiképzésnél, másrészt a gjm. anyaggazdálkodásban vesznek részt.

Ezek előrebocsátása után, hogy a gjm. anyag teljes mértékben hadihasználhatóan a csapat rendelkezésére álljon és a csapat pk. az alárendelt alosztályaival mindig ütőképesen, a feladatnak megfelelően rendelkezhessen, a kiképzést és a csapat gjm. anyaggazdálkodást egyesíteni kell és mindkettőben a csapatnál levő összes tiszteket, thtts-eket és tisztéseket, valamint honvédeket; tehát a csapat pk-tól a gjm. vezetőig bezárólag ki kell képezni.

VI. FEJEZET.

A gk. javítószolgálat.

A *gk. javító szolgálat tervezet menetét* a m. kir. honvédségnél a *11. melléklet* tünteti fel.

1. Gk. javítás központi szerve.

A *gk. javítás központi szerve*: a *gk. szertár*, mely hivatott volna háború esetén a hds. gk. javítóműhelyeket és anyagpótló-állomásokat felállítani.

2. Gépjároművek nagy- és középjavítása.

a) A *hdt. gk. javító műhelyek* a hdt-eknek alárendelt gépkocsizó és gépkocsikkal ellátott alakulatok számára. Felállítják a hdt. gk. szeroszlopokat.

b) *A pc. ho-k gk. javító műhelyei*, a harcokosi és a gk. lövész ezred kivételével a pc. ho. gépkocsizó alakulatok számára. Felállítják a pc. ho-k a gk. szeroszlopokat.

c) *A hk. ezredék ezred gk. javító műhelyei* békében a hk. ezred gjm. anyagának közép- és nagyjavítását látná el. Felállítják a hk. szeroszlopokat (hk. ezredjavító műhelyeket).

d) *A gk. lövész ezredék ezred gk. javító műhelyei* pedig a gk. lövész ezred gjm-veinek, melyek túlnyomórészt mkp-ok, közép- és nagyjavító szolgálatát látná el. Felállítják a gk. lövész ezred jav. műhelyt.

e) *A gépkocsizó tanezred ezred gk. javító műhelye* békében az ezred gjm-veinek nagy- és középjavítását eszközli és ezáltal egyben biztosítja az alsó- és középfokú gk. mű. személyzet kiképzését.

A hdt., a pc. ho., a hk. ezred, a gk. lövész ezred és a gk. tanezred javító műhelyei üzeméhez szükséges pénzt költségvetésileg az illető javító műhelyekhez beutalt alakulatok gjm-veinek száma után illetékes közép- és nagyjavítási hányadból kellene fedezni, tehát ezek a műhelyek mind a *G—54. anyaggazdálkodási utasítás a) függeléke* szerint működnének.

3. Gépjárművek kisjavítása és karbantartása.

(A csapat gjm. anyaggazdálkodás keretében)

A gk. osztályoknak (zlj-aknak) gjm. anyaggazdálkodás biztosítása végett szükségük van csapat gk. javító műhelyekre. A csapat gk. javító műhelyek fenntartásához szükséges fedezetet a gjm. általány biztosítja. A csapat gk. javító műhelyek feladata a csapatnál előforduló kisjavítások elvégzése. (Szervezetét lásd a 8. mellékleten.)

A gk. alosztályok a gk. karbantartó szolgálatot látják el a 9. mellékleten feltüntetett szakszeméllyel.

4. Személyzet.

Míg a *csapat gk. javító műhelyek* főképen gyakorlatiasan kiképzett gk. csapat tiszteket és csapat gyakorlattal rendelkező szertiszteket és gk. mű. személyzetet igényelnek, akik főképen

a karbantartásban, üzemzavarok felkutatásában és ezek elhárításában bírnak nagy jártassággal,

addig a *hdt. gk. javító műhelyek* és velük egyenértékű *Pc. ho.* és ezred *gk. javító műhelyek*, valamint a *gk. szertár javító üzeme* már komoly *gk. mű. tudással rendelkező mérnök tiszteket, szertiszteket* és *gk. szerelésben jártas és jól kiképzett gk. mű. szakszemélyzetet* igényelnek.

A harckocsi, a *gk. lövész* és *gk. tanezredet* kivéve, a csapatnál ezek szerint *gk. mérnökre* szükségük tulajdonképpen nincsen. *Gk. mérnökre* ellenben szükség van a *pc. ho. pságo*knál, továbbá a *H. M. 3. b., stb. gk. osztályainál*, a *H. T. I.-nél*, röviden összefoglalva a vezetés szerveinél.

VII. FEJEZET.

A Gk. személyzet kiképzése.

1. A csapat feladata.

- a) a *gjm. vezetők* kiképzése, továbbképzése.
- b) a *gjm. vezető segédoktató tisztesek* kiképzése és továbbképzése.
- c) az összes *gk. mű. szakszemélyzet* állandó gyakorlatias továbbképzése.

2. Gk. tanezred feladata.

A) A gépkocsizó alakulatok részére:

- a) *Gk. oktató és anyagkezelő tisztek*,
- b) *Gk. " és gk. mű. thts-ek*,
- c) *mesteroktató tiszthelyettesek*,
- d) *gk. szakértő és gjm. anyagkezelő tisztek*,
- e) *csapat gk. jav. műhelyhez művezetők, (gk. mű. thts.)*
- f) *gk. oktató tiszti és gjm. anyagkezelő tiszti képesítéssel rendelkező gk. szertisztek*,
- g) *gk. mű. tisztviselők* kiképzése és továbbképzése.

B) *A gk. javító üzemek részére.*

- a) tanoncok,
- b) szerelők,
- c) művezetők,
- d) gk. mű. tv-ők,
- e) gk. szertisztek kiképzése és tovább képzése.

3. „József Nádor” műgyetem: a vezetés, a hk., gk. lövész és gk. tanezred és gk. javító üzemek számára gépészmérnökök kiképzése.

A műgyetemet végzett gépészmérnököt azonban, hogy a gk. szolgálat használható tagja lehessen a gk. kiképzés egyes fokozatain (gjm. vez., oktató és szakértői) továbbá a csapat-anyaggazdálkodáson is keresztül kell vezetni. Mert ezek ismeretére szükség van, hogy magasabb parancsnokának helyes szakvéleményt adhasson és azt irányító és ellenőrző munkájában támogathassa.

A gépészmérnökök gk. szakosítása a gk. tanezrednél történik.

4. Összefoglalás

az alsófokú gk. szakkiképzés végrehajtója a csapat,
a középfokú gk. szakkiképzés végrehajtója a gk. tanezred,
a felsőfokú gk. szakkiképzés végrehajtója a műgyetem.

VIII. FEJEZET.

A gépjármű anyagi szolgálat.

A gépjármű anyagi szolgálat kívánatos megszervezését a 12. melléklet tünteti fel.

Ezek szerint az anyagok központi beszerzése, irányítása az eredményes anyaggazdálkodás alapfeltétele.

Ez biztosítaná a minőségi anyagok olcsó beszerzését, továbbá az országos anyagkészletek megismerését, háború esetén alapot nyújt az anyaggal való gazdálkodás megszervezéséhez.

ZMNE

Egyetemi Központi Könyvtár

84715782

MELLÉKLETEK:

1. melléklet. Gépkocsizószolgálat.
2. „ Gépkocsizó kiképzés.
3. „ Egyes kiképzés.
4. „ Gjművek kötelékben való vezetése.
5. „ Gk. sport.
6. „ Gépjárműanyaggazdálkodás.
7. „ A gépkocsizó szolgálat végrehajtó közegei a csapatnál.
8. „ Gépjárműanyaggyógyászati közeg.
9. „ Gépjárműanyagkezelőtiszt közeg.
10. „ Gépkocsizó szolgálat végrehajtó közegei gk. javítóüzemknél és a szertárknál.
11. „ Gépjárműjavító szolgálat.
12. „ Gépjárműanyagi szolgálat.

GÉPKOCSIZÓ SZOLGÁLAT

1. melléklet

A M.KIR. HONVÉDSÉG ÖSSZES GÉPKOCSIZÓ ALAKULATAINÁL.

GÉPKOCSIZÓ KIKÉPZÉS

GÉPJÁRMŰANYAGGAZDÁLKODÁS

Szabályzat:
GÉPKOCSIZÓKIKÉPZÉS
(Segédlet)

HM 58143/eln. 4. Ykr. 1942.

CSAPAT GJMŰ ANYAGGAZDÁLKODÁS

Szabályzatok:
G-54. Anyaggazdálkodási Utasítás.
G-54 IX. a. Függelék
G-10 VI. fejezet /Általánygazdálkodás/
E-21. Gépjárműszolgálati utasítás.
Gyművek használata, állománykezelés, üzemi szolg. Baleset.
G-36. Utasítás /Veszteségek, kárügyek /
"Összefoglalva, kidolgozva a Gépjárműanyagga-
zálkodás" című tansegédletet tartalmazza.

HDT. ÉS KÖZPONTI JAVÍTÓ MŰ- HELYEK ÉS KÖZPONTI GK- SZERTÁRAK GJMŰ ANYAG- GAZDÁLKODÁSA

Szabályzat:
G54. Anyaggazdálkodási Utasítás.
G54. a. Függelék

CSAPAT FELADAT

GK. JAVÍTÓ ÜZEMEK ÉS SZER-
TÁRAK FELADATA.

GÉPKOCSIZÓ KIKÉPZÉS.

2. melléklet

EGYES KIKÉPZÉS

GK. SPORT

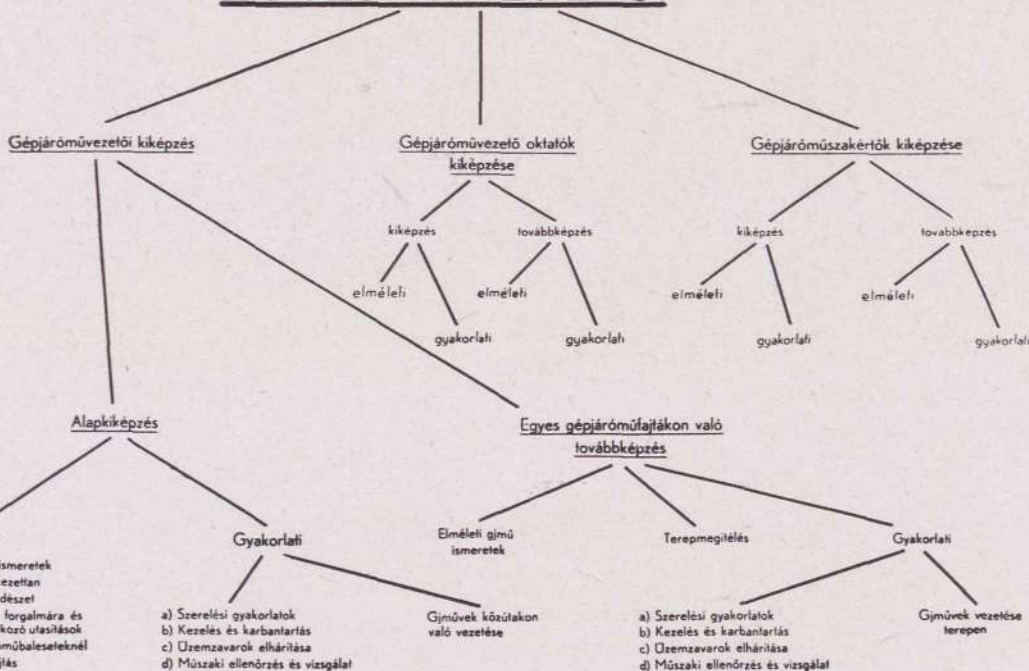
GJMŰVEK KÖTELEKBEN VALÓ VEZETÉSE

EGYES KIKÉPZÉS.

3.melléklet.

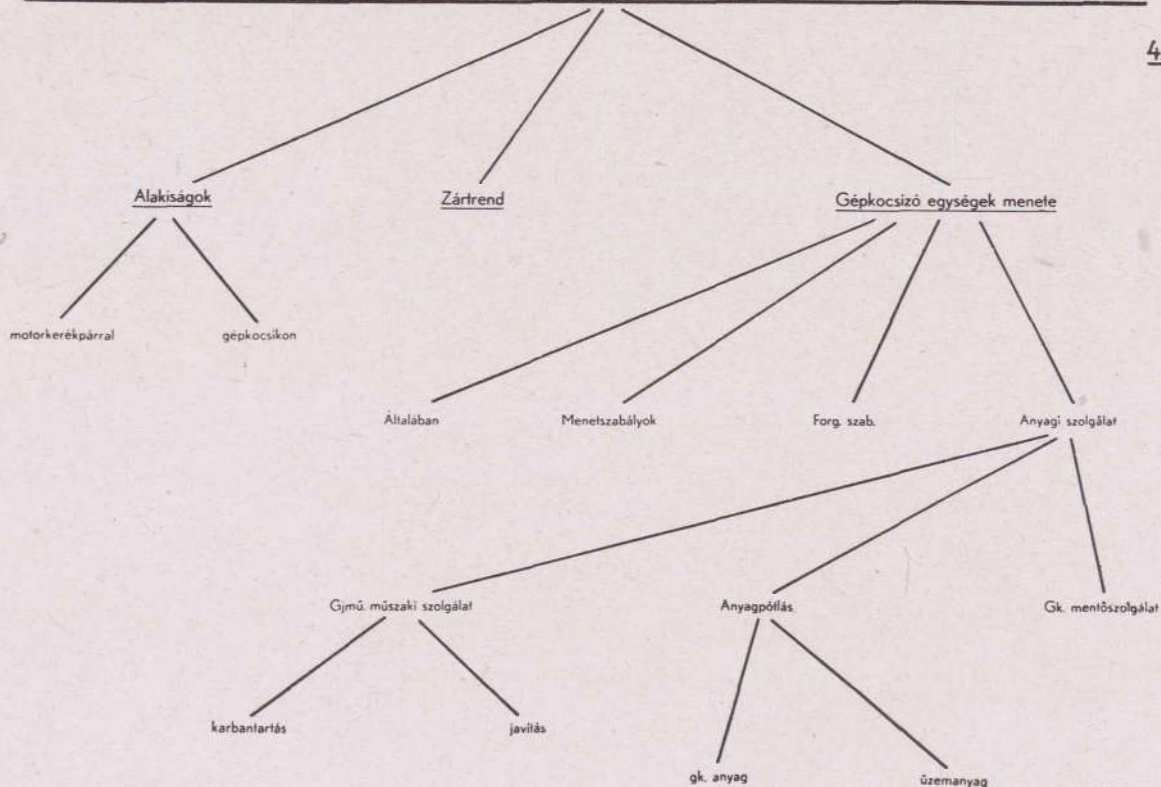

GÉPJÁRMŰVEZETŐI VIZSGA

GJMÜVEK KÖTELEKBEŒ VALÓ VEZETÉSE.

4.melléklet

5. melléklet

GK.SPORT

SPORT KIKÉPZÉS

VERSENYEK

HONVÉDSÉGI

POLGÁRI

CSAPAT

HDT.

HDS.

NEMZETI

NEMZETKÖZI

ÜGYESSÉGI ÉS
MEGBÍZHATÓSÁGI

GKÜGYESSÉGI ÉS
MEGBÍZHATÓSÁGI

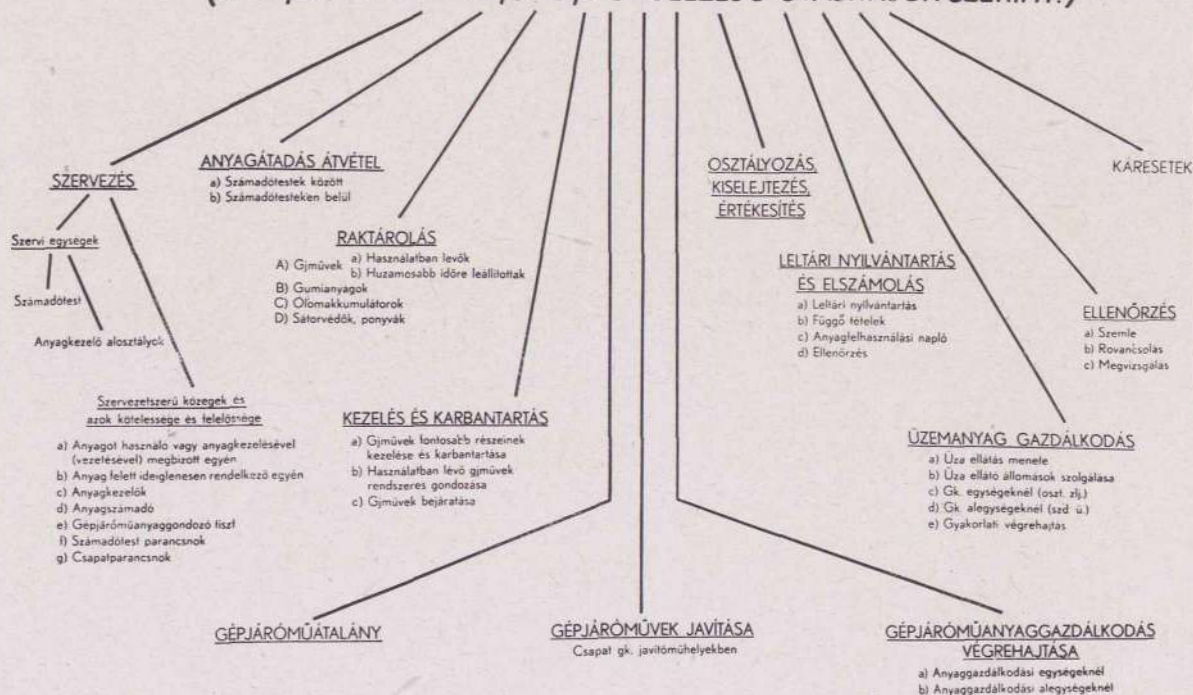

GÉPJÁRÓMŰANYAGGAZDÁLKODÁS

6.melléklet

A GÉPKOCSIZÓ ALAKULATOKNÁL.

(G-54, G-54 IX-A FÜGG, G-10, G-36 JELZÉSŰ UTASÍTÁSOK SZERINT.)

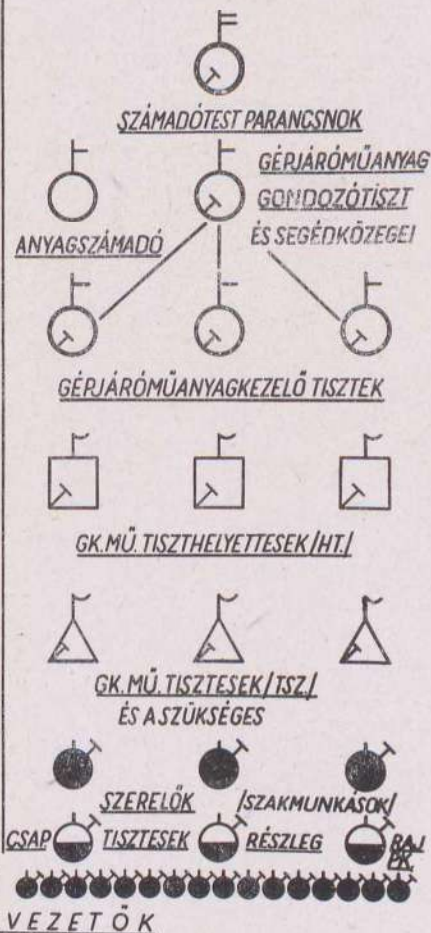
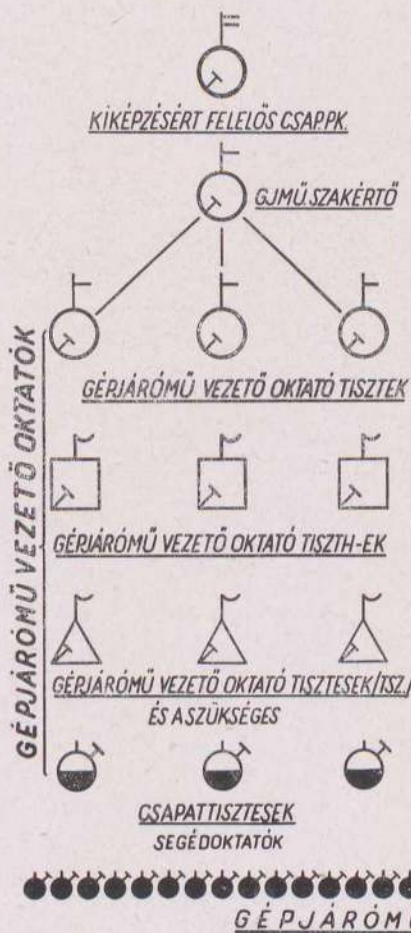

A GÉPKOCSIZÓ SZOLGÁLAT ÜÉGRE- HAJTÓ KÖZEGEI A CSAPATNÁL

Zmeléklet

A GÉPKOCSIZÓ KIKÉPZÉS TERÉN

A GÉPJÁRÓMŰANYAG- GAZDÁLKODÁS KERETÉBEN

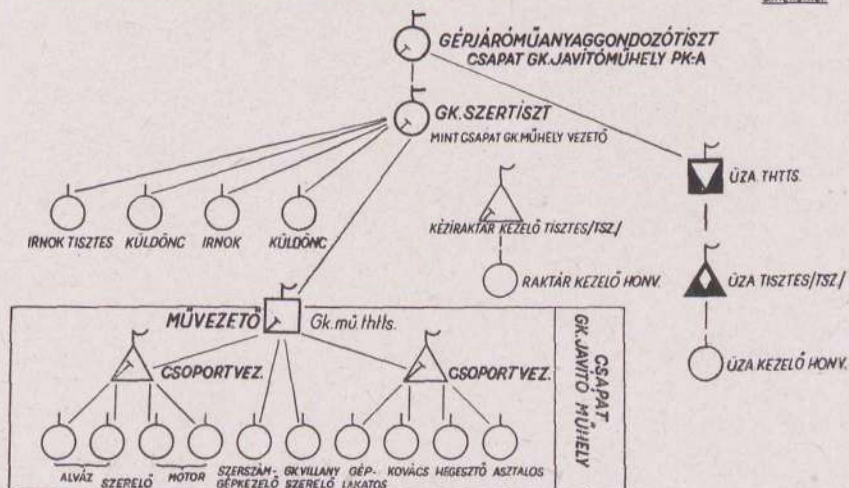

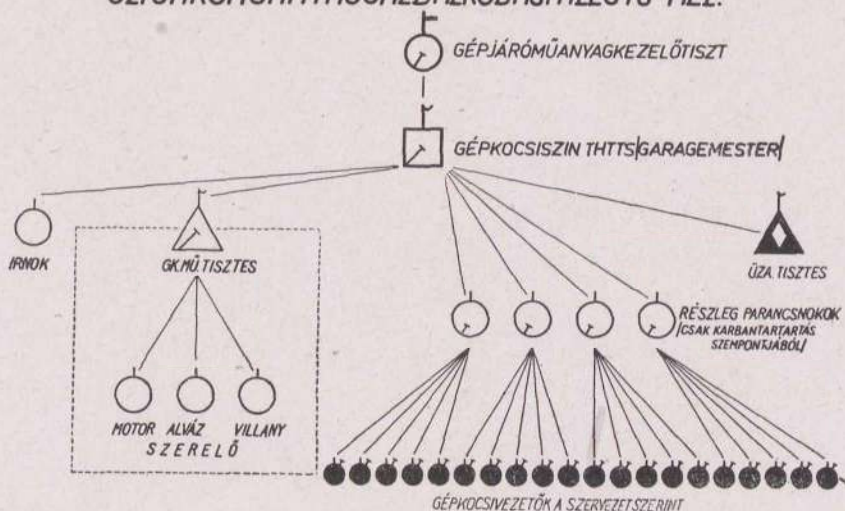
GÉPJÁRÓMŰANYAGGONDOZÓTISZT KÖZEGEI GÉPJÁRÓMŰANYAGSZÁMADÓTESTEKNEL

8.melléklet

GÉPJÁRÓMŰANYAGKEZELŐTISZT KÖZEGEI GÉPJÁRÓMŰANYAGGAZDALKODÁSI ALEGYS-NEL.

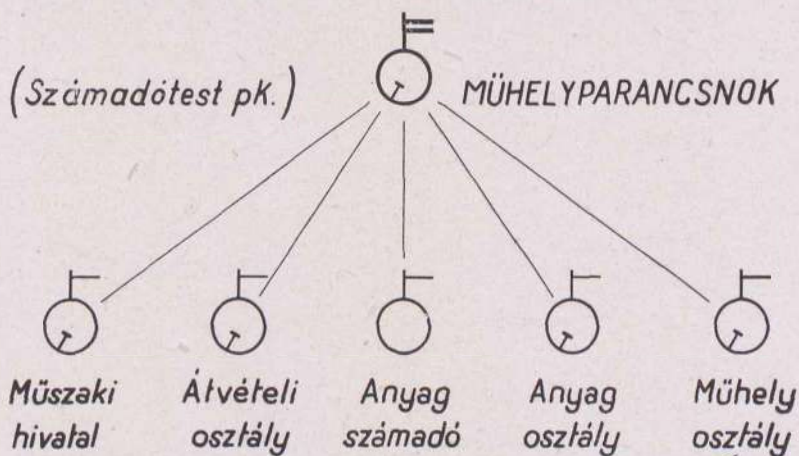
9.melléklet

A GÉPKOCSIZÓ SZOLGÁLAT ÜÉGRE- HAJTÓ KÖZEGEI A GK.JAVÍTÓ ÜZE- MEKNÉLÉS SZERTÁRAKNÁL.

MŰVEZETŐK

CSOPORTVEZETŐK

SZERELŐK

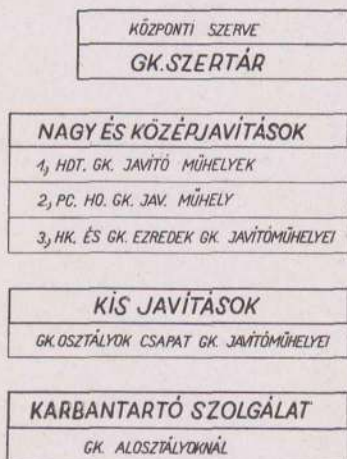
SZAKMUNKÁSOK

TANONCOK

GÉPJÁRÓMŰ JAVÍTÓ SZOLGÁLAT.

11. melléklet

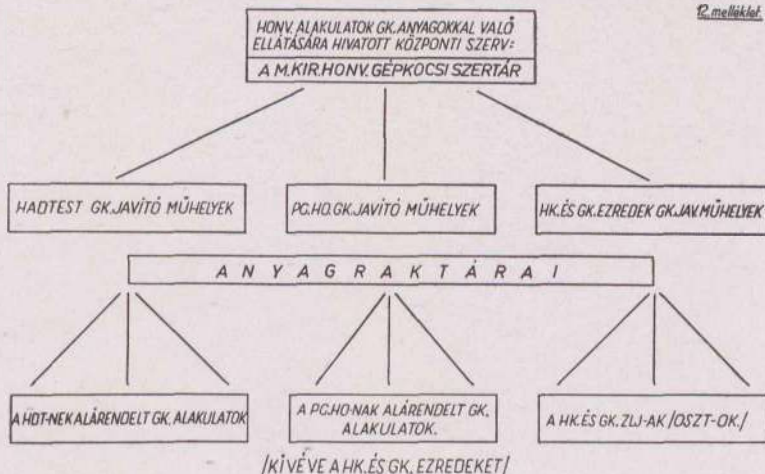
KÖZPONTI HÍTELGAZDÁLKODÁS

ÁTALÁNYGAZDÁLKODÁS

GÉPJÁRÓMŰ ANYAGI SZOLGÁLAT.

12. melléklet

011